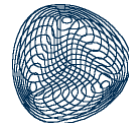

KÄITUMINE TEEL 10/2014

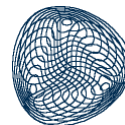
UURINGU METOODIKA JA VALIM

- ❖ **Üldkogum:** üle 14-aastane Eesti elanikkond, 1 113 355 inimest (ESA 01.01.2013 seisuga).
- ❖ **Meetod:** telefoniintervjuud arvuti juhtimisel (CATI)
- ❖ **Valimi koostamine:** arvestati üldkogumi proportsionaalset mudelit, hiljem tulemused kaaluti üldkogumile vastavaks maakonna, asulatüübi, soo ja vanuse järgi.
- ❖ **Planeeritud valim:** 1000
- ❖ **Tegelik valim** (vastanute arv): 1000
- ❖ **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemat gruppide vaatllemisel võib viga olla suurem
- ❖ **Küsitlusperiood:** 14.10 - 25.10.2014

- ❖ Aruandes on uuringutulemusi võrreldud ka eelnevate aastate samalaadsete uuringutega, kuid nendes on uuringu üldkogum teine – Tallinna ja Tartu autojuhid ja jalakäijad vanuses 18-64 aastat.

- ❖ **Vastutajad:**
 - Tellijapoolne kontaktisik Vitali Nester
 - Uuringu projektijuht ja aruande koostamine Liis Grünberg
 - Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus Reijo Pohl
 - Küsitlustöö koordineerimine Kristel Merusk

- ❖ Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu Tellijale – **Maanteeametile.**

I

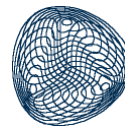
AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Vastajad: autojuhid (n=458)

I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

KOKKUVÕTE

AUTOJUHIKATA

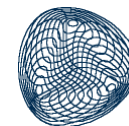
- ❖ 46% Eesti üle 14-aastasest elanikkonnast osaleb liikluses peamiselt autojuhina ja 10% kaassõitjana, ülejäänud jalakäijatena. Peamiselt autojuhina liikluses osalejaid on 95% tõenäosusega 476-545 tuhat.
- ❖ Autojuhina osalevad liikluses sagedamini eestlased, mehed, 25-49-aastased, kõrgeimasse sissetulekugruppi kuuluvad, samuti maapiirkondade elanikud.
- ❖ Valdaval enamusel autojuhtidest on auto juhtimise staaži üle 10 aasta; alla 5-aastase staažiga on kuuendik autojuhtidest.
- ❖ Kaassõitjana osalevad liikluses sagedamini naised, üle 64-aastased ja maapiirkondade elanikud.

PEATUMINE REGULEERIMATA ÜLEKÄIGURAJA EES

- ❖ 98% vastajaist väidab, et nad peatuvad reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust, sh kindlasti peatub 71% pigem peatub 27%; mitte peatujaid on vaid 2%.
- ❖ Võrreldes 2013. aasta uuringu tulemustega on veidi tõusnud nende osakaal, kes kindlasti peatuvad ja samavõrd on vähenenud nende osakaal, kes pigem peatuvad (muutus 4%) reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust. Võrreldes 2012. ja 2011. aasta tulemustega ei ole erinevused tulemustes märkimisväärsed.

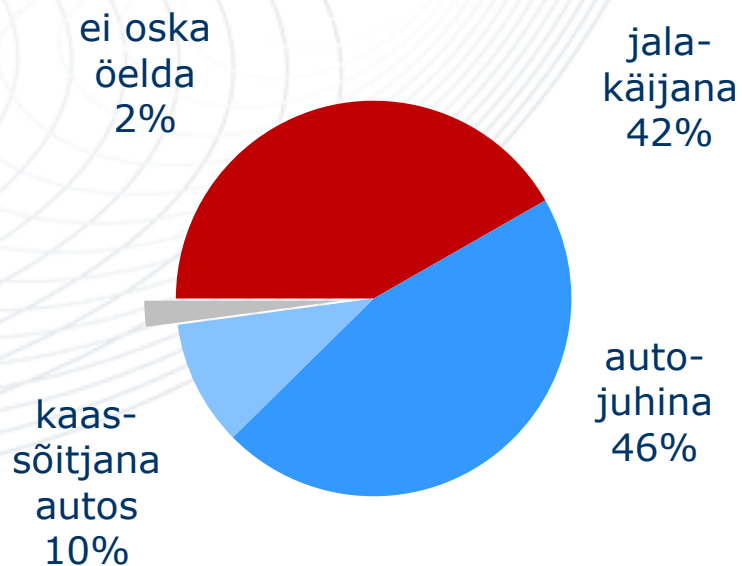
I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Peamine liiklemise viis ja autojuhistaaž

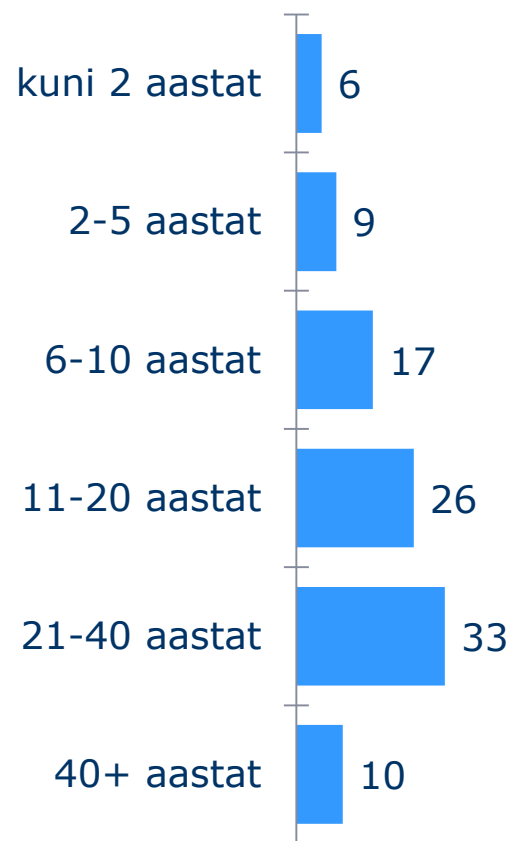
Kas Te osalete liikluses peamiselt ... ?

n=1000 (kõik)

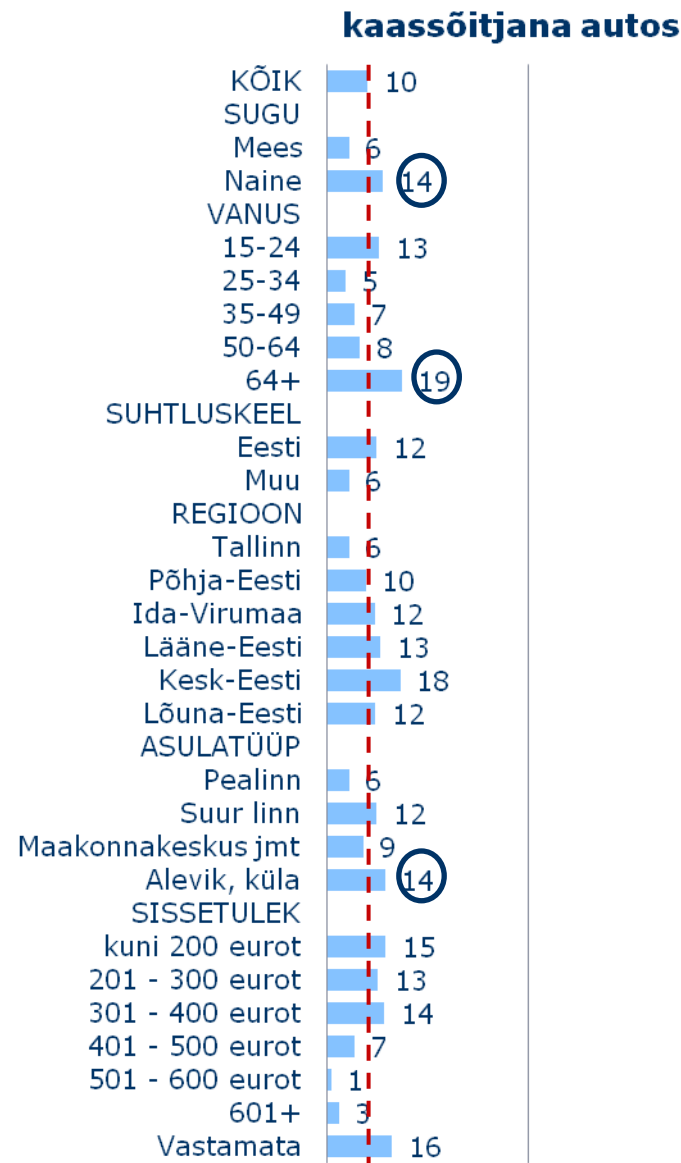
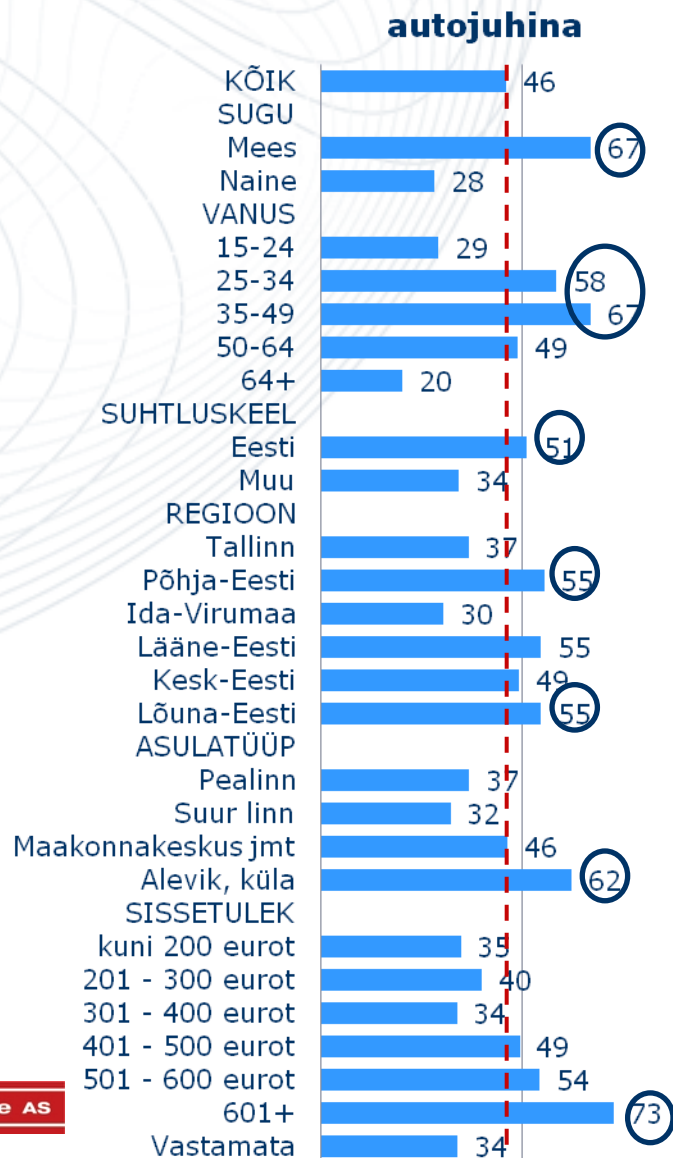
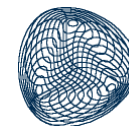
Kui pikk on Teie autojuhistaaž?

n=458 (autojuhid), %

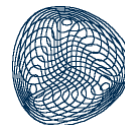
I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Peamine liiklemise viis

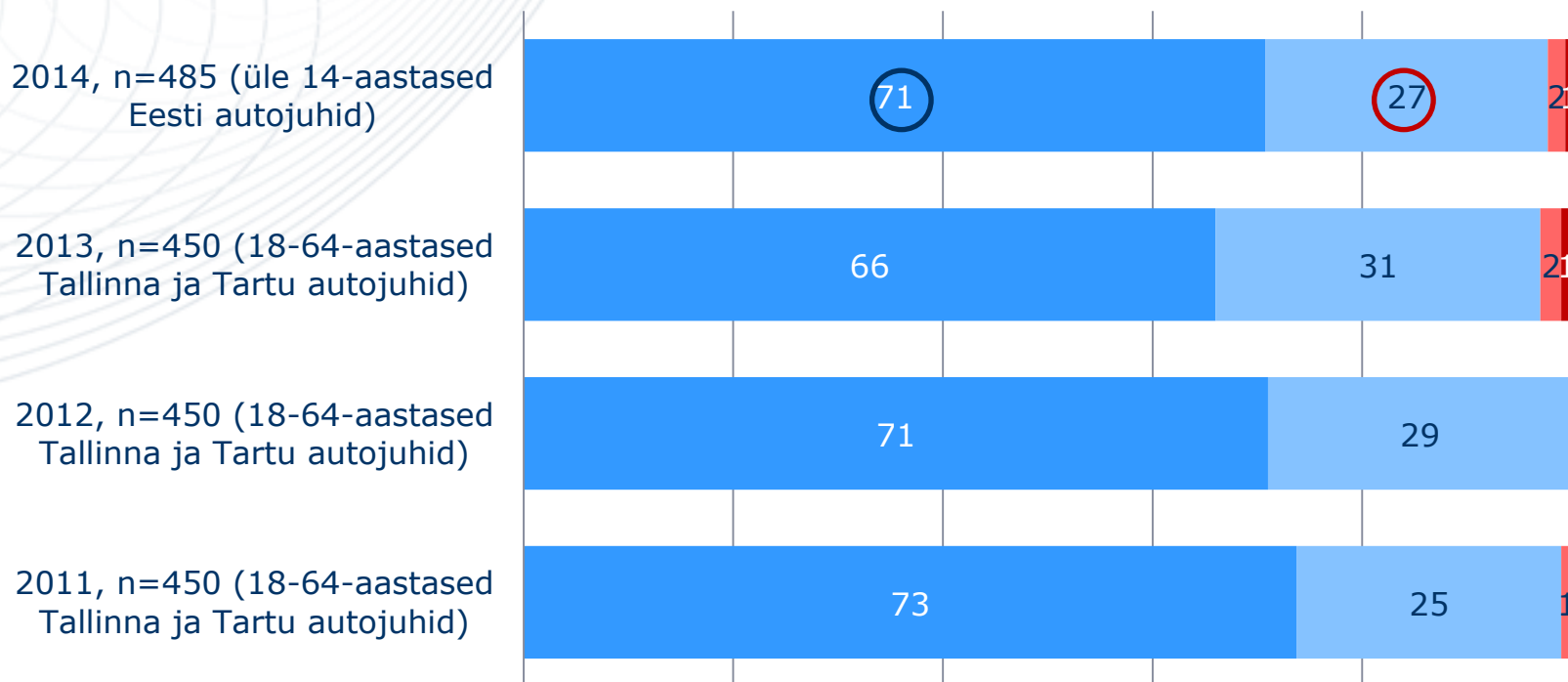
I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Peatumine reguleerimata ülekäiguraja ees

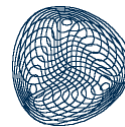
Kas Te peatute reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust?

■ kindlasti peatute ■ pigem peatute ■ pigem ei peatu ■ kindlasti ei peatu

I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

KOKKUVÕTE

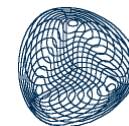

KEHTESTATUD KIIRUSEPIIRANGU ÜLETAMINE

- ❖ Linnas liigeldes ei ületa tavaliselt kehtestatud kiiruspiirangut 28% autojuhtidest, kiiruse ületus jääb üldjuhul kuni 5 km/h ligikaudu pooltel ja üle 5 km/h 22% autojuhtidel.
- ❖ Võrreldes varasemate aastatega on vähenenud nende osakaal, kes ületavad linnas kehtestatud kiirusepiirangut kuni 5 km/h, seda nende arvelt, kes seda senini üldse ei teinud. Samas nende osakaal, kes ületavad linnas kehtestatud kiirust üle 5 km/h on jäänud samale tasemele.
- ❖ Üle 5 km/h ületavad kehtestatud kiirusepiirangut linnas liigeldes sagedamini alla 50-aastased, eelkõige 25-34-aastased, Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud, samuti kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad.
- ❖ Kehtestatud kiiruspiirangu ületamise põhjenduseks (linnas üle 5 km/h) tuuakse tavaliselt teiste liiklejate kiirusest tingitud kiirusevalikut (71%), sagedamini just 25-34-aastaste poolt (85%). Enam kui kolm korda harvemini põhjendatakse kiiruse ületamist linnas aga kiirusepiirangu ületamist soodustavate tingimustega (22%). Ülejäänud põhjuseid nimetati aga juba vähem kui kuuendiku poolt.

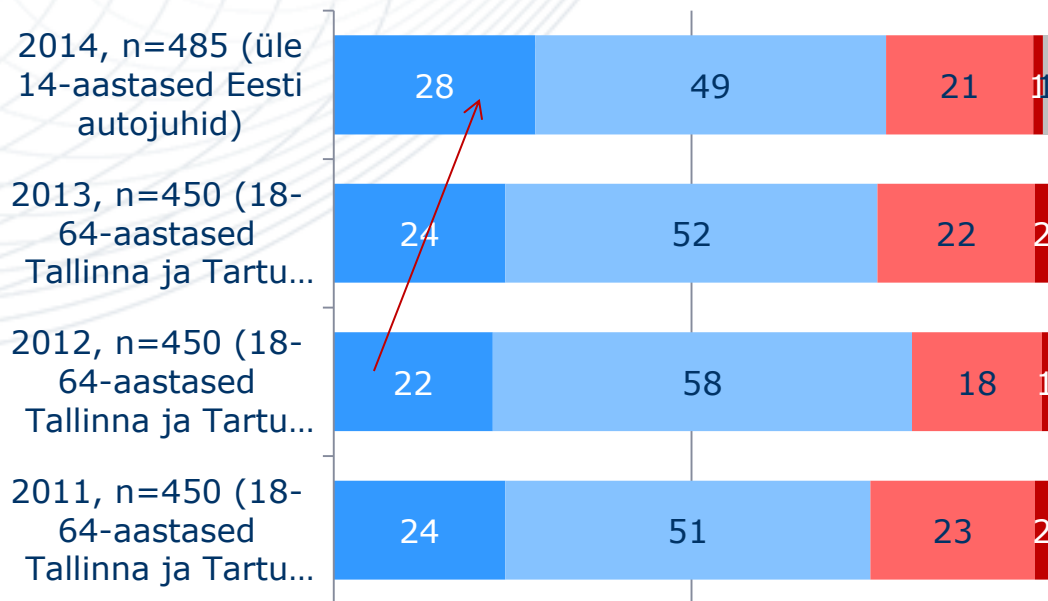
I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Kehtestatud kiirusepiirangu ületamine

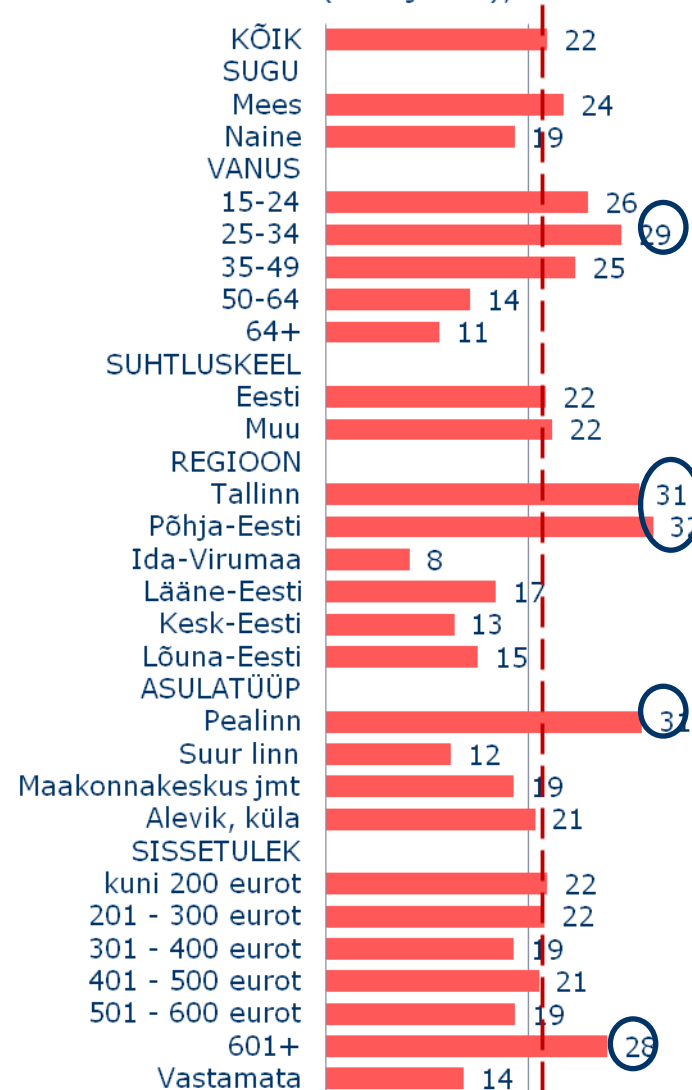

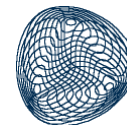
Mitu km/h Te autojuhina linnas liigeldes tavaliselt kehtestatud kiirusepiirangut ületate?

■ ei ületa ■ 1...5 km/h ■ 6...10 km/h
■ Üle 11 km/h ■ Ei oska öelda

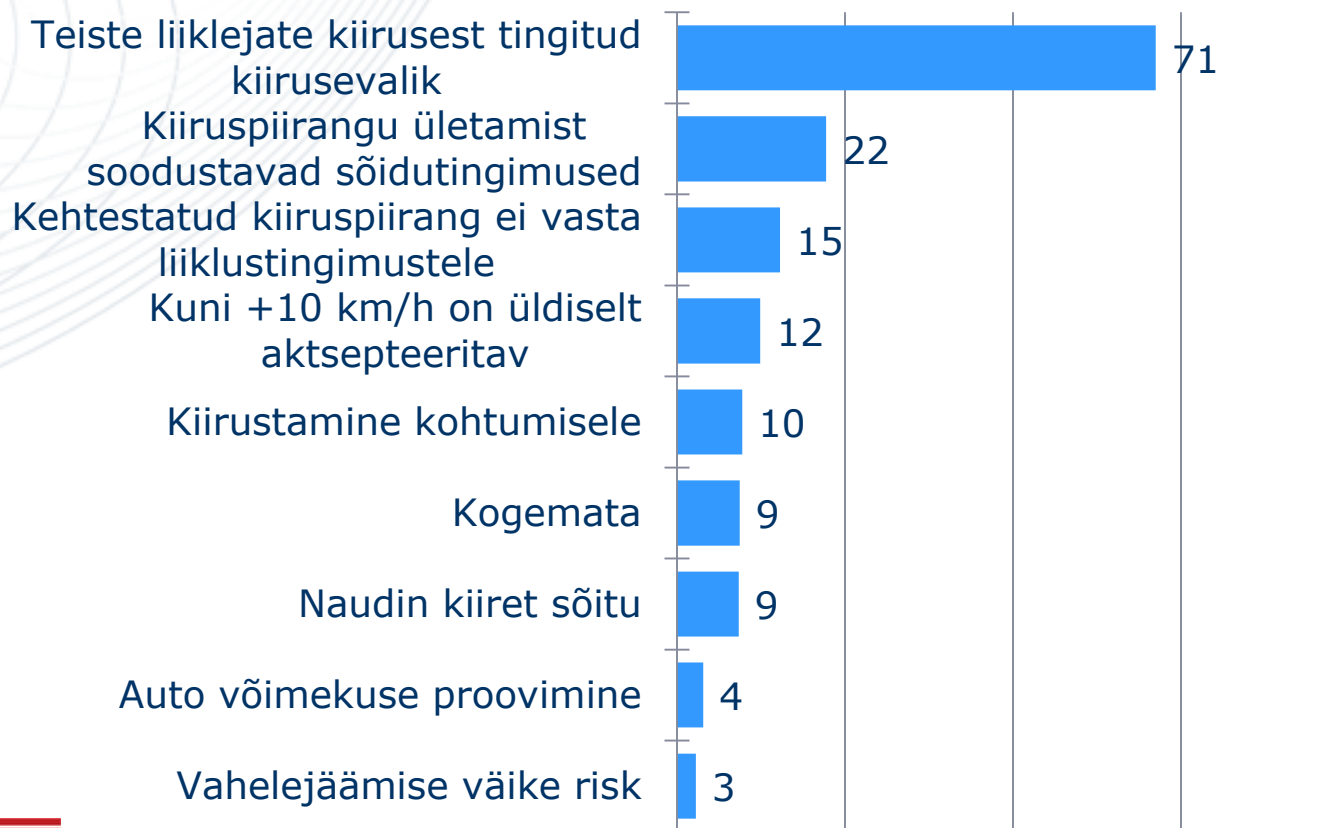
Ületavad kiirust 6+ km/h, n= 485 (autojuhid), %

Millistel põhjustel Te ületate kehtestatud kiiruspiirangut?

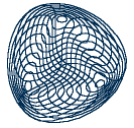
n=98 (autojuhid, kes ületavad linnas kehtestatud kiirusepiirangut üle 5 km/h)

I AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

Teadmised peatumisteedkonna pikkusest

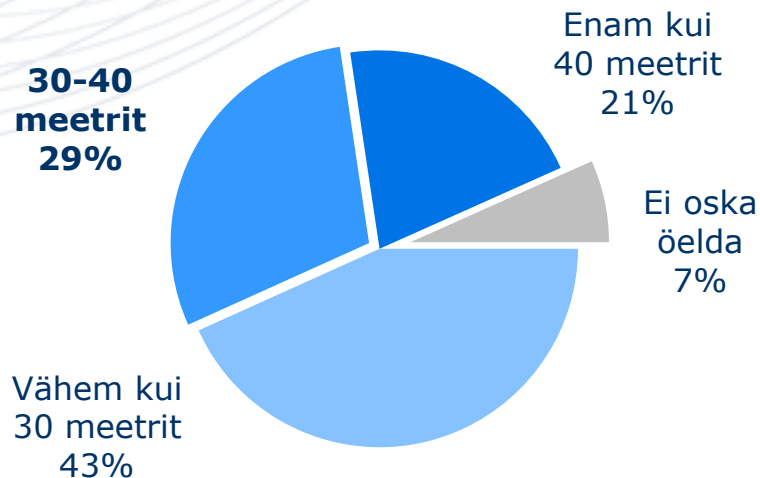
n=98 (autojuhid, kes ületavad linnas kehtestatud kiirusepiirangut üle 5 km/h)

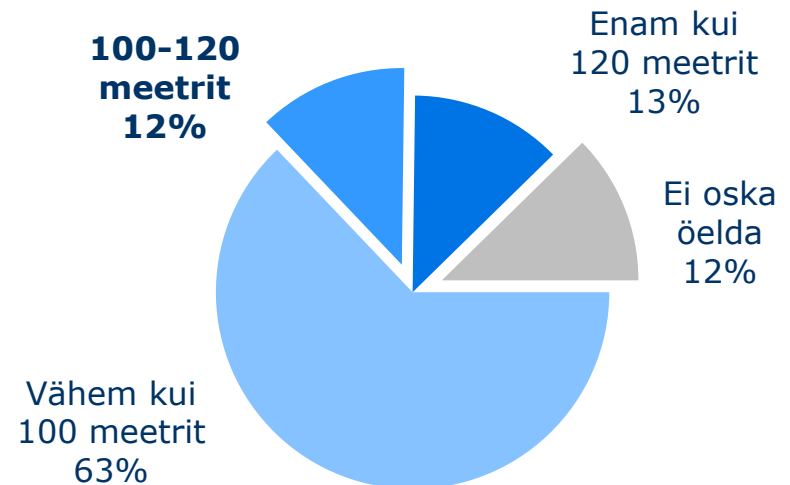
TEADMISED PEATUMISTEEKONNA PIKKUSEST

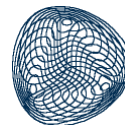
- ❖ Autojuhtidelt, kes ületavad linnas kehtestatud kiirusepiirangut üle 5 km/h küsiti, mitu meetrit on sõiduki peatumisteedkond sõites nii kuival asfaldil kui ka jäisel teel kiirusega 60 km/h. Esimesel juhul pidasime õigeks vastust 30-40 meetrit ja teisel juhul 100-120 meetrit. Õige vastuse andis vastavalt 29% ja 12% vastajaist.
- ❖ Mõlema küsimuse puhul on kõige rohkem neid vastajaid, kes arvasid, et pidurdusteedkond on tegelikkusest lühem.

Mitu meetrit on sõiduki peatumisteedkond sõites kuival asfaldil kiirusega 60 km/h?

Mitu meetrit on sõiduki peatumisteedkond sõites jäisel teel kiirusega 60 km/h?

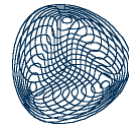
II

JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL

Vastajad: jalakäijad (n=416)

II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL KOKKUVÕTE

- ❖ 42% Eesti üle 14-aastasest elanikkonnast osaleb liikluses peamiselt jalakäijana, so 95% tõenäosusega 430-499 tuhat inimest.
- ❖ Jalakäijana osalevad liikluses sagedamini naised, 15-24-aastased, teisalt ka üle 64-aastased, mitte-eestikeelne elanikkond ja nende piirkondlikust paiknemisest tingitult ka Tallinna, Ida-Virumaa ning suuremate linnade elanikud.

JALGRATTURITE OHTLIKKUS ÜLEKÄIGURAJAL SÕIDUTEED ÜLETADES

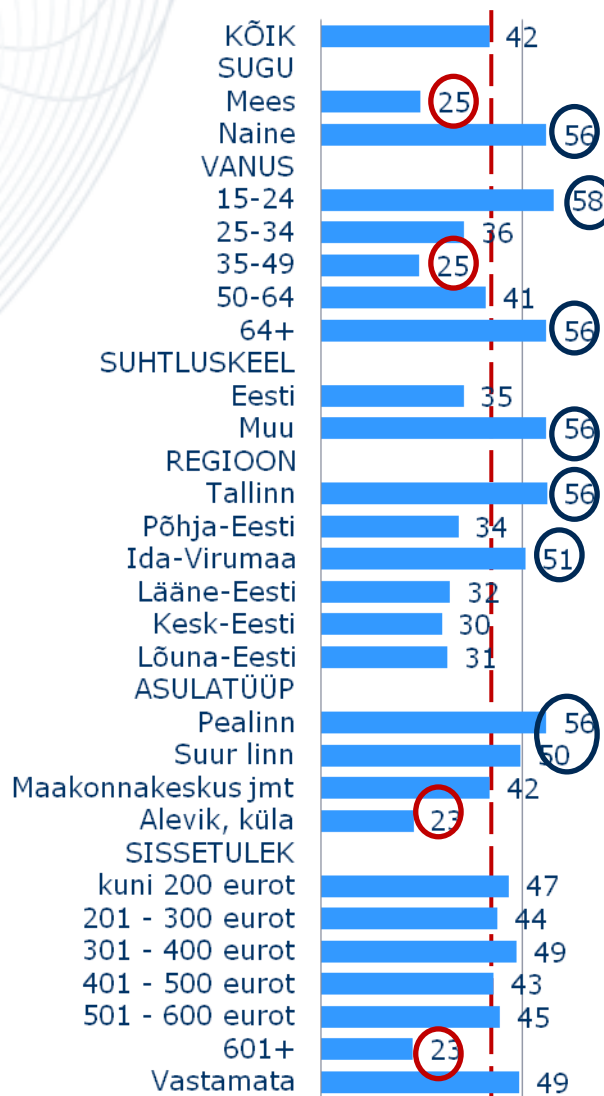
- ❖ Valdavalt leiavad jalakäijad, et ülekäigurajal sõiduteed ületades jalgratturid neid seal ei ohusta (61%), neljandiku arvates ohustavad jalgratturid neid seal harva ja vaid kümnendiku jaoks on jalgratturid neile seal ohtlikud.
- ❖ Võrreldes 2013. aasta tulemustega ei ole vastustes olulisi muutusi toimunud, küll on võrreldes 2012. aasta tulemustega nüüdseks enam neid jalakäijaid, kes ei tunne jalgratturitest ülekäigurajal ohtu (+5%).
- ❖ Jalgrattureid peavad ülekäigurajal sõiduteed ületades ohtlikuks sagedamini 50-64-aastased (17%).

II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL

Jalakäijad

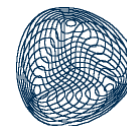

Liikleb peamiselt jalakäijana,
n=1000, %

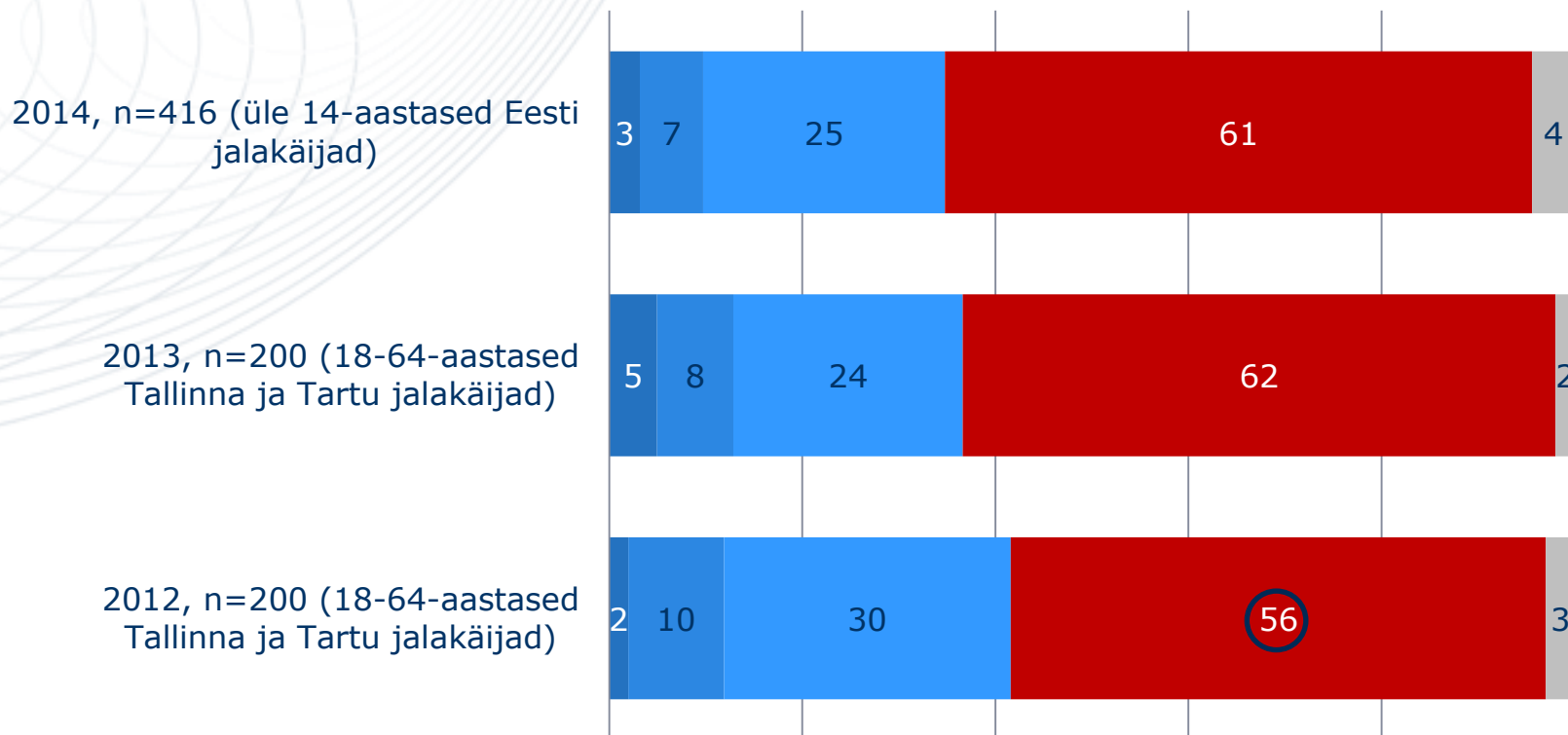
II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL

Jalgratturite ohtlikkus ülekäigurajal sõiduteed ületades

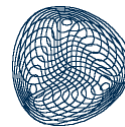

Kui Te ületate sõiduteed mööda ülekäigurada, kas jalgratturid ülekäigurajal sõiduteed ületades ohustavad Teid?

■ alati ■ enamasti ■ harva ■ ei ohusta kunagi ■ ei oska öelda

II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL KOKKUVÕTE

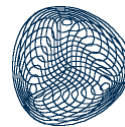

HINNANG JALAKÄIJATELE TEE ANDMISELE ÜLEKÄIGURAJAL

- ❖ Pea poolte jalakäijate arvates on neile tee andmine ülekäigurajal paari viimase aastaga võrreldes paranenud, ligi kolmandiku jaoks pole muutust toimunud ja vaid kümnendiku jaoks on olukord halvenenud. Vastata ei osanud 7% jalakäijatest.
- ❖ Tee andmine ülekäigurajal on paari viimase aastaga paranenud sagedamini Ida-Virumaa elanike arvates (61%), muude taustaandmete lõikes vastustes olulisi erinevusi ei ilmnenud.
- ❖ Võrreldes eelnevate uuringutega ei ole olulisi muutusi hinnangutes toimunud (need jäävad statistilise vea piiresse).
- ❖ Jalakäijatelt uuriti ka, mitmes auto neile üldjuhul reguleerimata ülekäigurajal sõiduteed ületades teed annab. 39% jalakäijate arvates annab neile üldjuhul teed juba esimene auto, 28% arvates teine ja ligi neljandiku jaoks enam kui kolmas auto.
- ❖ Juba esimene auto annab jalakäijale teed sagedamini mitte-eestikeelsete (47%) ja Ida-Virumaa (55%) elanike arvates.
- ❖ Võrreldes varasemate uuringutega on näha, et on vähenenud nende jalakäijate osakaal, kelle arvates annab neile reguleerimata ülekäigurajal teed juba esimene kui ka teine auto ja veidi tõusnud nende oma, kelle arvates annab neile teed alles kolmas auto.

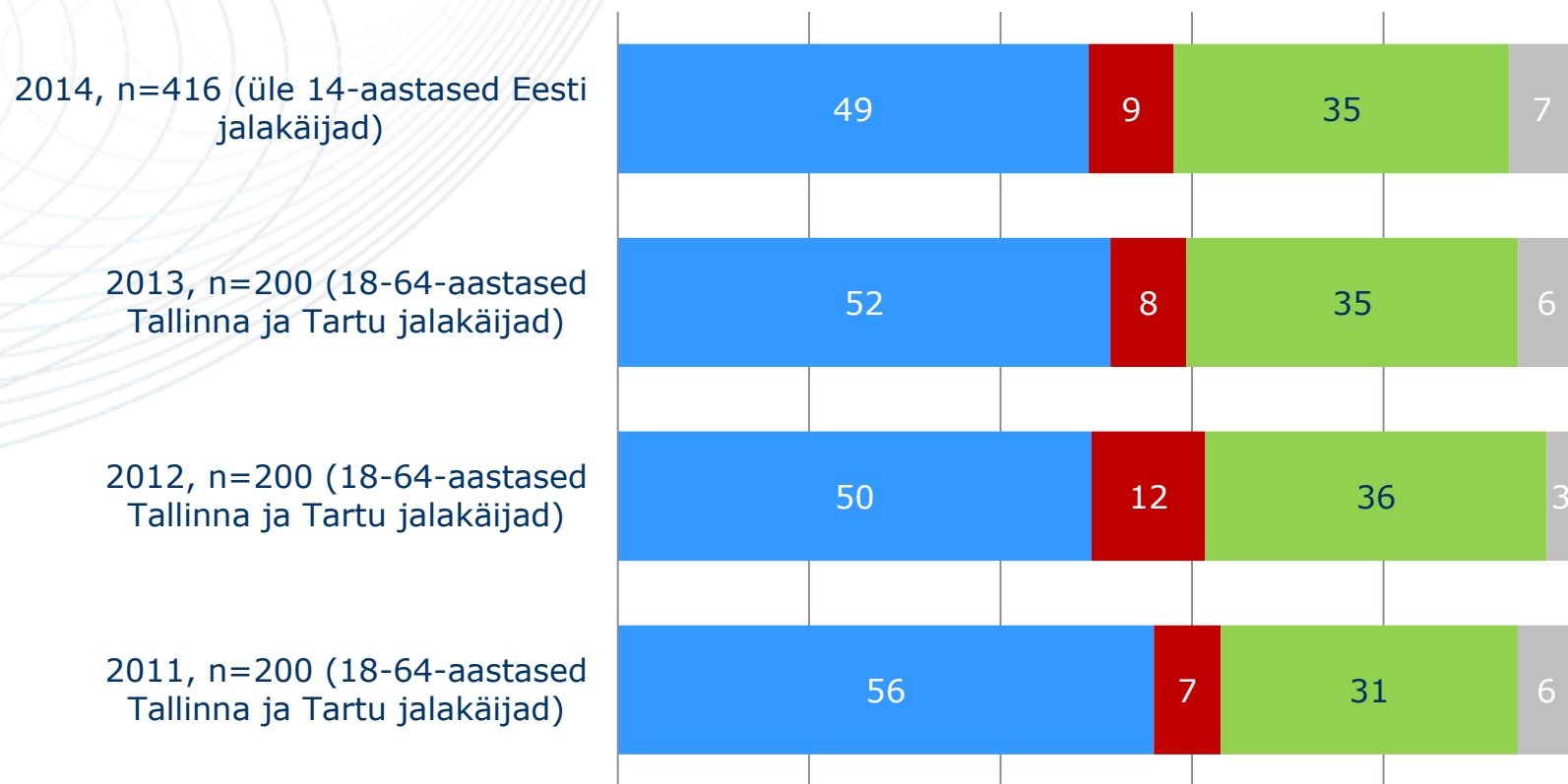
II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL

Hinnang jalakäijatele tee andmisele ülekäigurajal

Kas Teie hinnangul jalakäijale tee andmine ülekäigurajal on paari viimase aastaga võrreldes ... ?

■ paranenud ■ halvenenud ■ ei ole muutunud ■ ei oska öelda

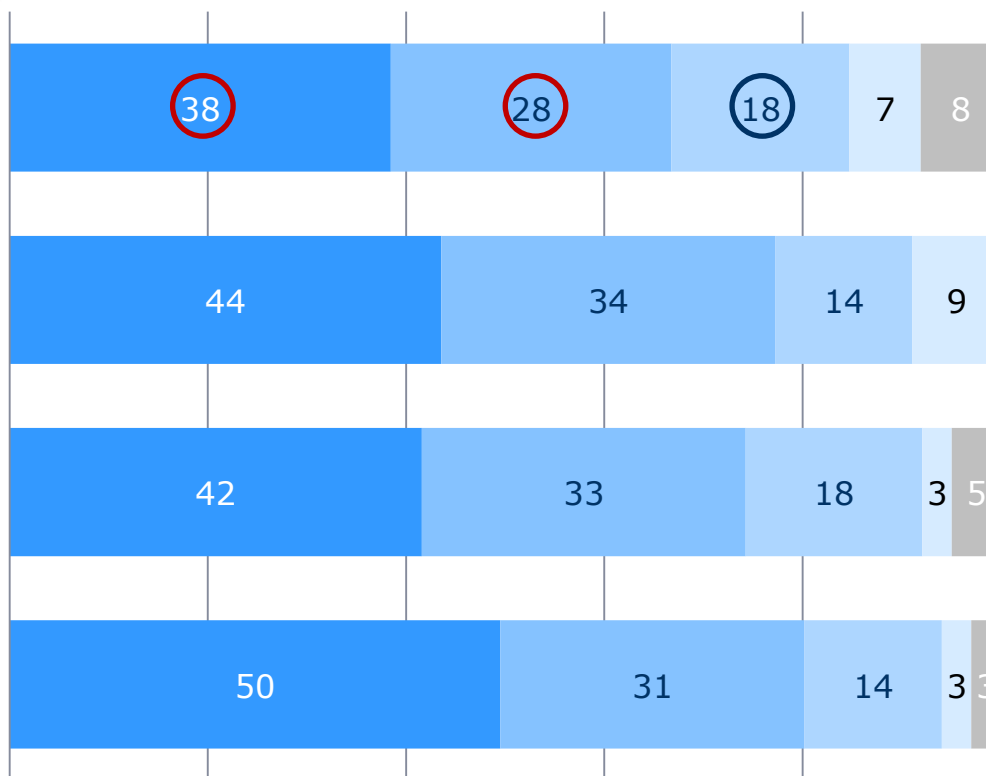
II JALAKÄIJATE KÄITUMINE TEEL

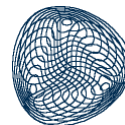

Kui Te soovite reguleerimata ülekäigurajal sõiduteed ületada, mitmes auto Teile üldjuhul teed annab?

■ esimene ■ teine ■ kolmas ■ neljas või enam ■ ei oska öelda

2014, n=416 (üle 14-aastased Eesti jalakäijad)

III

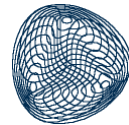
AUTOJUHTIDE JA JALAKÄIJATE KÄITUMIST TUTVUSTAVATE KAMPAANIATE VAJALIKKUS

Vastajad: kõik (n=1000)

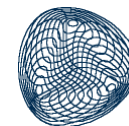
III AUTOJUHTIDE JA JALAKÄIJATE KÄITUMIST TUTVUSTAVATE KAMPAANIATE VAJALIKKUS

KOKKUVÕTE

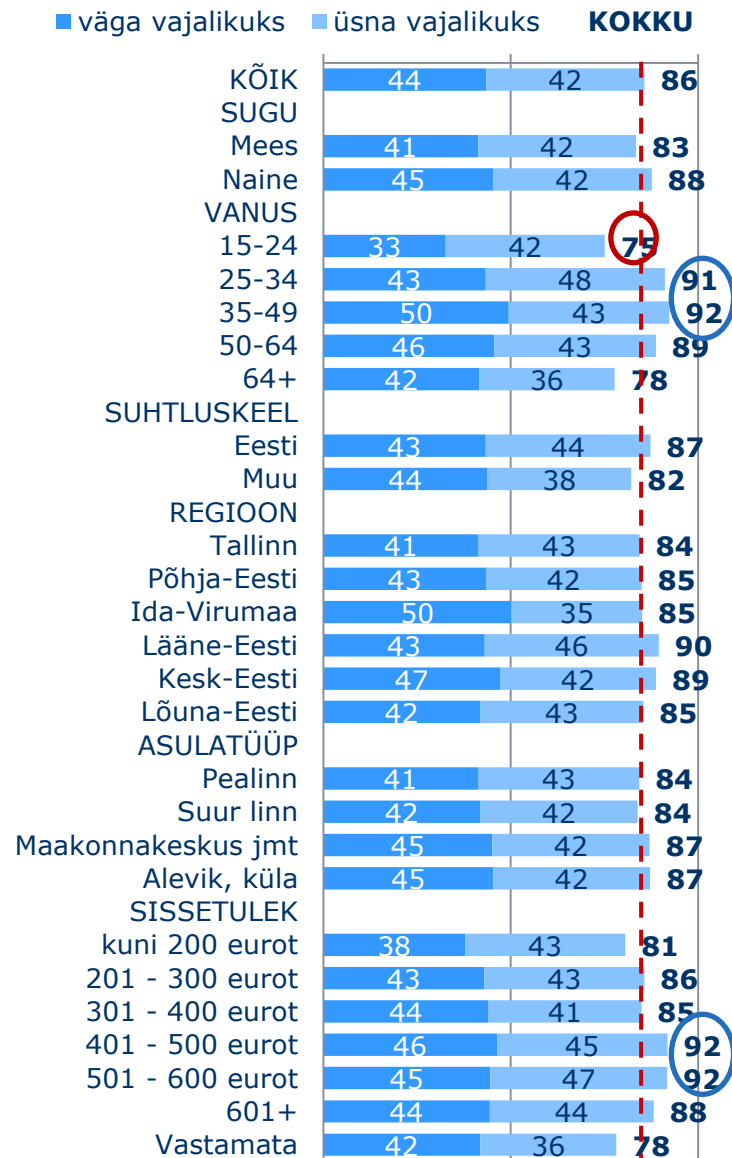
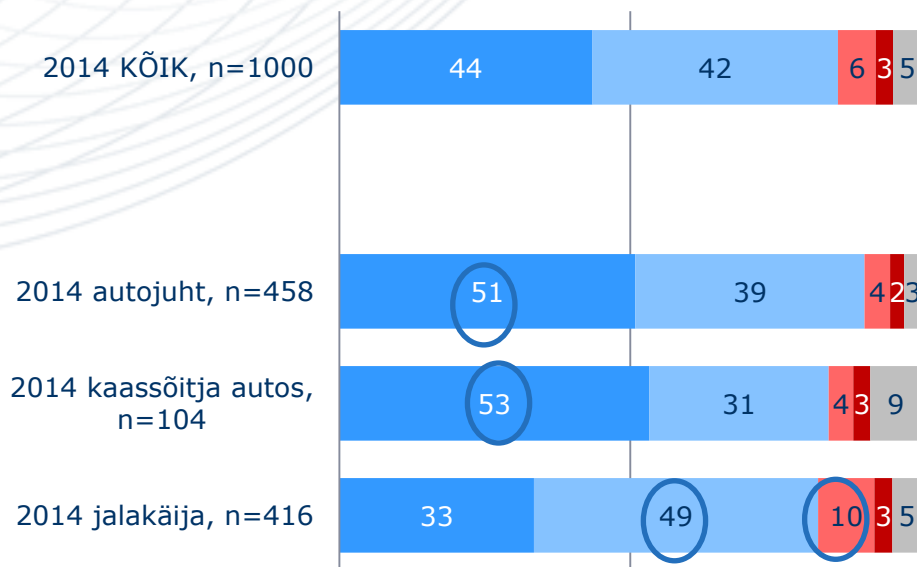
- ❖ 86% Eesti üle 14-aastasest elanikkonnast peab autojuhtide ja jalakäijate käitumist tutvustavaid kampaaniad vajalikuks – väga ja pigem vajalikuks pidajate osakaalud jagunevad seejuures pea võrdselt, vastavalt 44% ja 42%. Ebaoluliseks pidajaid vaid kümnendik ja vastata ei osanud 5%.
- ❖ Autojuhtide ja jalakäijate käitumist tutvustavaid kampaaniad peavad autojuhid vajalikumaks kui jalakäijad - vastavalt 90% ja 82%, sh peavad autojuhid vastavaid kampaaniaid valdavalt väga vajalikeks (51%), samas kui jalakäijad peavad neid valdavalt pigem vajalikeks (49%). Jalakäijate seas on keskmisest oluliselt enam ka neid, kes vastavaid kampaaniaid pigem ebavajalikeks peavad (10%).
- ❖ Keskmisest vajalikumaks peavad vastavaid liikluskampaaniaid veel ka 25-49-aastased ja pigem kõrgemasse sissetuleku gruppi kuulujad (400-600 eurot kuus pereliikme kohta); ebavajalikumaks peavad neid aga noored – 15-24-aastased ja kuni 5-aastase staažiga autojuhid (10-11%).

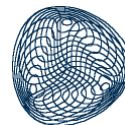
III AUTOJUHTIDE JA JALAKÄIJATE KÄITUMIST TUTVUSTAVATE KAMPAANIATE VAJALIKKUS

Kui vajalikuks Te peate jalakäijate ja autojuhtide käitumise tutvustamiseks korraldatavaid kampaaniaid?

- väga vajalikuks
- üsna vajalikuks
- mitte eriti vajalikuks
- täiesti mittevajalikuks
- ei oska öelda

LISA I

ANKEET

JALAKÄIJATE JA AUTOJUHTIDE KÄITUMINE TEEL

1. Kas Te osalete liikluses peamiselt ... ?

1. jalakäijana → K7-11
2. autojuhina → K2-6, K11
3. kaassõitjana autos → K11

K5-7 VASTAVAD AUTOJUHID (K1=2)

2. Kui pikk on Teie autojuhistaaž? _____ aastat

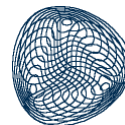
3. Kas Te peatute reguleerimata ülekäiguraja ees juhul, kui üks inimene ootab kõnniteel sõidutee ületamise võimalust?

1. kindlasti peatute
2. pigem peatute
3. pigem ei peatu
4. kindlasti ei peatu
5. EI OSKA ÖELDA

4. Mitu km/h Te autojuhina linnas liigeldes tavaliselt kehtestatud kiiruspiirangut ületate?

1. 0 km/h (kiiruspiirangut ei ületa) → K11
2. 1 ... 5 km/h → K11
3. 6 ... 10 km/h → K5
4. Üle 11 km/h → K5
5. EI OSKA ÖELDA → K11

ANKEET

K5-7 VASTATA, KUI K4 = 3,4

5. Millistel põhjustel Te ületate kehtestatud kiiruspiirangut?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

1. Kiiruspiirangu ületamist soodustavad sõidutingimused
2. Teiste liiklejate kiirusest tingitud kiirusevalik
3. Kogemata
4. Kiirustamine kohtumisele
5. Kehtestatud kiiruspiirang ei vasta liiklustingimustele
6. Kuni +10 km/h on üldiselt aktsepteeritav
7. Kuni +20 km/h on üldiselt aktsepteeritav
8. Naudin kiiret sõitu
9. Auto võimekuse proovimine
10. Vahelejäämise väike risk
11. Muu, **mis?** _____

6. Mitu meetrit on sõiduki peatumisteed pikkus sõites kuival asfaldil kiirusega 60 km/h?

_____ meetrit

7. Mitu meetrit on sõiduki peatumisteed pikkus sõites jäisel teel kiirusega 60 km/h?

_____ meetrit

ANKEET

K9-10 VASTAVAD JALAKÄIJAD (K1=1)

8. Kas Teie hinnangul jalakäijale tee andmine ülekäigurajal on paari viimase aastaga võrreldes ... ?

1. Paranenud
2. Halvenenud
3. Ei ole muutunud
4. EI OSKA ÖELDA

9. Kui Te soovite reguleerimata ülekäigurajal sõiduteed ületada, mitmes auto Teile üldjuhul teed annab?

1. Esimene
2. Teine
3. Kolmas
4. Neljas või enamas
5. EI OSKA ÖELDA

10. Kui Te ületate sõiduteed mööda ülekäigurada, kas jalgratturid ülekäigurajal sõiduteed ületades ohustavad Teid?

1. Alati
2. Enamasti
3. Harva
4. Ei ohusta kunagi
5. EI OSKA ÖELDA

VASTAVAD KÕIK

11. Kas Te peate jalakäijate ja autojuhtide käitumise tutvustamiseks korraldatavaid kampaaniaid ... ?

1. Väga vajalikuks
2. Üsna vajalikuks
3. Mitte eriti vajalikuks
4. Täiesti mittevajalikuks
5. EI OSKA ÖELDA